

מבוא לפילוסופיה יוונית

Introduction to Greek Philosophy (Pre-Socratics to Plato)

סמסטר א' תשפ"א – מהפּרה-סוקראטיים ועד אפלטון

ד"ר דן טנא (dannytenne@gmail.com)

הרצאה בזום (קישור דרך אתר הקורס ב-Moodle) – ימי ג' 10-12

שעות קבלה: בתיאום מראש עם המרצה

מתרגלים: מר איתמר רוה (etamar3@gmail.com)

מר דניאל לבנט (daniel.m.levant@gmail.com)

קורס זה מהווה חלק ראשון לסקירה שנתית מקיפה של ההגות היוונית הקלאסית מתחילתה בפילוסופים הקדם-סוקראטיים ועד לאפלטון ואריסטו. הקורס מתחלק למעשה לשני קורסים – בסמסטר סתיו ואביב – עם ציונים נפרדים להרצאה והתרגיל בכל סמסטר. הסילבוס שלהלן מתייחס למטלות, ציונים וחומרי הקריאה של סמסטר סתיו.

במהלך העיון שלנו נלמד כיצד מספר שאלות יסוד חוזרות ועולות אצל כל ההוגים בהם נדון, ונעמוד על הנסיונות השונים להשיב עליהן, נסיונות אשר קבעו את דמותה של הפילוסופיה ביוון ואת גילגוליה עד ימינו. כך נוכל לראות את הפילוסופיה היוונית, ודרכה את הפילוסופיה בכלל, לא כסדרה של טענות מוזרות ומופרכות שבדה מליבו הוגה כזה או אחר בעבר, אלא כמארג של שאלות ושצפות ועולות בהכרח מהמוזרות הטבועה בהוויה עצמה. בין היתר ייסוב דיונינו סביב הנושאים הבאים: מהות החקר פילוסופי, מבנה היקום, מושא הידיעה והנסיונות להגדיר מהי ידיעת אמת, טיב הנפש ומבנה היכולות שלה, השלמות האנושית והדרכים להשגתה.

Introduction to Greek Philosophy (Pre-Socratics to Plato) - Dr. Dan Tenne

This course is a survey of Greek thought from its pre-Socratic beginnings through Plato and Aristotle. Our goal is to understand how a set of permanent philosophical concerns reappear, and are treated differently, in the works of these thinkers. We will thus be able to understand Greek philosophy (and philosophy in general) not as a series of absurd opinions held by different thinkers in the past, but as a unity of ways of questioning and articulating the oddity which characterizes Being itself. Our investigation will focus on the following topics: the nature of philosophy, the structure of the cosmos, thinking and the true objects of thought, the nature of the soul and the achievement of human perfection.

דרישות קדם לקורס: אין

מטלות ומבנה ציון:

קורס המבוא לפילוסופיה יוונית, הן בסתיו והן באביב, בנוי משני חטיבות: ההרצאה (2 נק"ז) והתרגיל (1 נק"ז). אלה מופיעים אצלכם במערכת כשני קורסים נפרדים. בכל סמסטר, תלמידי החוג לפילוסופיה חייבים ברישום **גם להרצאה וגם לתרגיל** כדי לעמוד בחובות הקורס.

בגיליון הציונים שלכם יופיע ציון אחד לכל הקורס (הרצאה ותרגיל ביחד) שיהיה בנוי כדלקמן:

- א. **מרכיבי ציון בהרצאה (שהם ביחד 2/3 מהציון הכולל בקורס):**
1. נוכחות בלפחות 11 מתוך 13 ההרצאות הינה חובה, גם עפ"י תקנון הפקולטה למדה"ר וגם עפ"י כללי הקורס.
2. הגעה להרצאה עם הטקסט שיידון באותו מפגש הינה חובה
3. עבודת סוף סמסטר (נושא והנחיות יפורסמו לקראת סוף הסמסטר): **100 נקודות בציון ההרצאה**
4. **שאלות בונוס:** כדי שנוכל לבחון ביתר עומק כיצד אתם מתמודדים עם חומר הלימוד, יונהג פורום שאלות באתר הקורס במערכת MOODLE. לפורום זה יוכלו תלמידים להעלות שאלות ודיונים על קטעים או סוגיות לא מובנים או כאלה שדורשים הרחבה. תלמידים שיומו במהלך כל סמסטר 5 דיונים ו/או ישתתפו בצורה מהותית בדיונים קיימים, יזכו ל-5 נקודות בונוס בציון הסופי בהרצאה.

ב. מרכיבי ציון בתרגיל (שהם ביחד 1/3 מהציון הסופי לקורס כולו):

1. נוכחות בלפחות 80% מפגישות התרגיל הינה **חובה** עפ"י תקנון האוניברסיטה וכללי הקורס. היעדרות מעבר למכסה המותרת ללא אישור תגורר הורדה של 5 נקודות מהציון הסופי על כל היעדרות לא מאושרת.
2. 3 מטלות כתיבה קצרות במהלך הסמסטר : **ביחד 75 נקודות מציון התרגיל**
3. שתי מטלות קריאה ומענה על שאלות בקיאות במהלך הסמסטר (**ביחד 25 נקודות מציון התרגיל**): מדובר בשאלות שתקבלו דרך אתר המודל על חומר הקריאה לשיעור של אותו שבוע. השאלה תדרוש תשובה של לא יותר מפסקה אחת שתשלח במייל למתרגל. השאלות הן אכן שאלות "בקיאות", שנועדו לראות האם הצלחתי להבין בצורה ראשונית את מהלך הדיון. אלה אינן שאלות עיוניות ומורכבות כמו שיהיו במטלות הכתיבה.

מדיניות הארכות: הארכות מועדים תאושרנה רק בגין מילואים, מחלה, מקרה חירום או אירוע חריג אחר כמו מוות במשפחה, חו"ח. כל ארכה מצריכה אישור בכתב מהמרצה או המתרגל, כנגד המצאת הוכחות ואישורים (אישור מילואים, מחלה וכו')

העתקה ופליגיאט: פליגיאט, כלומר העתקה של משפטים, ורעיונות, ו/או קטעים שלמים ממקור כלשהו (בספר, מהאינטרנט, מעבודתו של מישהו אחר) מבלי לציין זאת ומבלי להפנות כדין לאותו מקור בהערת שוליים, הינה העבירה החמורה ביותר באוניברסיטה, וזאת כי היא מהווה למעשה גזל של קניינם הרוחני של אחרים. כנייל לגבי הגשת עבודה שנכתבה כולה, או חלקה, ע"י מישהו אחר (או נרכשה בכסף) כאילו היתה שלכם. אציין גם שלמרות שאינני מתנגד לשיעור מוחות ודיון בצוותא שלכם, **את הכתיבה עליכם לעשות לבד**. כל חשד לפליגיאט יטופל במסגרת וועדת המשמעת של האוניברסיטה והרשעה בעבירה כזו גוררת עונשים כבדים ביותר שעשויים להשפיע על כל עתידכם האקדמי ואף מעבר לו.

חומרי קריאה: חומר הקריאה הנדרש יועלה לאתר הקורס כ-PDF או יונח במדור השמורים בקומת הכניסה בספרייה ע"ש ז. ארן (את כל כתבי אפלטון בתרגום עברי של י.ג. ליבס ניתן למצוא, למשל, במדור השמורים ויש עותקים נוספים במדפים בפתוחים). למען הסר כל ספק, על התלמידים מוטלת החובה ה**בלעדית** להשיג את כל חומר הקריאה ולהכיניו להרצאה ולתרגיל.

***** יש חובה חמורה להגיע להרצאה והתרגיל כשחומר הקריאה לאותו יום נמצא אתכם*****

מבנה מתוכנן של הקורס (נא לשים לב כי ייתכנו שינויים):

שיעור	נושא ההרצאה	חומר הקריאה (חובה)	מטלות ו/או הערות
1 20.10.20	מבוא: כיצד מתחילים להתפלסף ביוונית? מדוע שנרצה לעשות זאת?		
2 27.10.20	הקדם-סוקראטיים: הפילוסופים המילטיים	פרגמנטים של תאליס, אנאקסימנדרוס, ואנאקסימנס בתרגום לעברית (PDF)	מטלת כתיבה מס' 1 על הפילוסופים המילטיים (מועד הגשה - 4.11.20 עד חצות)
3 3.11.20	הקדם-סוקראטיים: היראקליטוס ופרמנידס	הפרגמנטים של היראקליטוס ופרמנידס בתרגומו של ש' שקולניקוב (PDF)	
4 10.11.20	קדם-סוקראטיים: הפילוסופיה המטריאליסטית היוונית	1. הפרגמנטים של אנאקסאגוראס, תירגם ש. שקולניקוב, מתוך "פילוסופיה יוונית, כרך א ("הקדם-סוקראטיים), בעריכת ש. שקולניקוב וא. וינריב, הוצאת האוניברסיטה הפתוחה 2. "אמפדוקליס", פרק 10, מתוך ש. שקולניקוב, "תולדות הפילוסופיה היוונית: הפילוסופים הקדם-סוקראטיים" הוצאת "יחדיו". 3. "ליוקיפוס ודימוקריטוס", פרק 13 מתוך אותו ספר של ש. שקולניקוב	מטלת בקיאות
5 17.11.20	הקדם סוקראטיים: הסופיסטים	קטעים מהפרגמנטים של פרטאגורס וגורגיאס באנגלית מתוך: A Pre-Socratics Reader, edited by Patricia Curd and Richard D. McKirahan, Hackett	מטלת כתיבה מס' 2 על המטריאליסטים והסופיסטים. (מועד ההגשה 25.11.20 עד חצות)

אוניברסיטת בן גוריון בנגב – המחלקה לפילוסופיה

	מתוך "כתבי אפלטון" תרגום ליבס	אפלטון: האמלוגיה של סוקראטס	6 24.11.20
	כנ"ל	אפלטון: המנון I	7 1.12.20
מטלת בקיאות	כנ"ל	אפלטון: המנון II	8 8.12.20
	כנ"ל	אפלטון: הגורגיאס I	9 15.12.20
	כנ"ל	אפלטון: הגורגיאס II	10 22.12.20
מטלת כתיבה מסי 3 על ה-"גורגיאס" (הגשה ב-6.1.20 עד חצות)	כנ"ל	אפלטון: קטע נבחר מהפידון – על הצורות האפלטוניות	11 29.12.20
	כנ"ל	אפלטון: המשתה I	12 5.1.21
	כנ"ל	אפלטון: המשתה II	13 12.1.21

*** מועד להגשת העבודה המסכמת יפורסם בהמשך ***